

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Marian Banaś

KBF.410.1.2.2024

Pan
Jacek Cichocki
Szef Kancelarii Sejmu
Kancelaria Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 02 – Kancelaria Sejmu

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Kancelaria Sejmu, ul. Wiejska 4/6/8, 00-902 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Cichocki, Szef Kancelarii Sejmu od 22 listopada 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełniła Agnieszka Kaczmarska, od 4 października 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. pełniąca obowiązki Szefa Kancelarii Sejmu, a następnie od 1 stycznia 2017 r. do 21 listopada 2023 r. Szef Kancelarii Sejmu
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Budżetu i Finansów
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sławomir Sońta, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KBF/1/2024 z 3 stycznia 2024 r. 2. Violetta Fotyga, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KBF/2/2024 z 3 stycznia 2024 r. <p>(akta kontroli: tom I str. 1-3)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2023 pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 02 – Kancelaria Sejmu.</p> <p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizacja wydatków budżetu państwa, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań, – nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy o finansach publicznych². <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.</p>
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizy realizacji wydatków budżetu państwa w części 02, – kontroli prawidłowości dokonanych blokad, – kontroli przestrzegania ustalonych dla części 02 limitów wydatków, – szczegółowej analizy wybranej próby wydatków, – kontroli prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych, – analizy stanu zobowiązań, – analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań, – analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.; dalej: ustawa o finansach publicznych, ufp.

- analizy podejmowanych przez dysponenta działań nadzorczych nad wykonaniem budżetu w części 02.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 02 – Kancelaria Sejmu.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Wydatki na realizację zadań statutowych Kancelarii Sejmu zostały poniesione zgodnie z planem finansowym oraz z zasadami gospodarki finansowej określonymi w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych, co ustalono na podstawie kontroli 5% zrealizowanych wydatków jednostki.

Zbadane postępowania o udzielenie zamówienia publicznego były prowadzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych⁴ oraz regulacjami wewnętrznymi dotyczącymi udzielania zamówień publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe za 2023 r. oraz sprawozdanie za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, sporządzone przez dysponenta części 02 – Kancelaria Sejmu. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań, które zostały wykonane na podstawie danych z ewidencji księgowej terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Szef Kancelarii Sejmu prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 02, według zasad określonych w art. 175 ustawy o finansach publicznych oraz uregulowaniach wewnętrznych.

W toku kontroli stwierdzono jednak następujące nieprawidłowości:

- Komendant Straży Marszałkowskiej nie przygotował zadania *Modernizacja systemów automatycznego gaszenia z wymianą środka gaśniczego* do realizacji w 2023 r., to znaczy nie zaktualizował projektu wykonawczego oraz nie uzyskał stosownych pozwoleń wymaganych przepisami prawa w dniu złożenia wniosku o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, co skutkowało jego niezrealizowaniem;
- Dyrektor Ośrodka Informatyki⁵ podjął zbyt późno (16 października 2023 r.) działania w celu uruchomienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na jedno zadanie (*Zakup oprogramowania*), co spowodowało, że zostało ono zrealizowane zaledwie w 2%;
- Szef Kancelarii Sejmu podjął decyzję o zablokowaniu środków (21 508 tys. zł) 19 grudnia 2023 r., tj. pod koniec roku budżetowego, co mogło uniemożliwić wykorzystanie tych środków przez Ministra Finansów do finansowania innych celów.

Ponadto Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na niski poziom wykonania wydatków majątkowych. Planowany limit wydatków majątkowych został wykorzystany w 32,5%,

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.); dalej: ustawa Prawo zamówień publicznych, upzp.

⁵ Dalej także: Dyrektor OI.

ponieważ wielu zadań nie zrealizowano lub nie zakończono w 2023 r. (z 20 zadań pięciu nie zrealizowano w ogóle, a trzy tylko częściowo).

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W 2023 r. zrealizowane dochody budżetowe w części 02 – Kancelaria Sejmu wyniosły 11 869,5 tys. zł i były prawie trzykrotnie wyższe (o 7407,5 tys. zł, tj. o 166%) od kwoty przyjętej w ustawie budżetowej⁷, a także o 6203,4 tys. zł (o 109,5%) wyższe od uzyskanych w 2022 r.

Głównym źródłem dochodów Kancelarii Sejmu (52%) były wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych w kwocie 6188,6 tys. zł (w porównaniu do planu odnotowano wzrost o 519%, a roku ubiegłego o 1150%). Dotyczyły one m.in.: rozliczeń z klubami/kołami poselskimi i parlamentarnymi za pobrane materiały i niewydatkowane środki w okresie IX kadencji Sejmu (4852,3 tys. zł), zwrotów za niewykorzystane środki finansowe przeznaczone na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biur poselskich (1122,9 tys. zł), rozliczeń zaliczek na zagraniczne podróże służbowe oraz na remonty i wyposażenie lokali biur poselskich (79,1 tys. zł), zwrotów składek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za ubiegłe lata (64,6 tys. zł) i zwrotów z faktur korygujących oraz not księgowych odnoszących się do wydatków lat ubiegłych z tytułu zakupu różnych usług oraz przedpłaty na czasopisma zagraniczne (58,2 tys. zł).

Istotną pozycję dochodów Kancelarii Sejmu (35,1%) stanowiły także wpływy z usług w kwocie 4167,4 tys. zł, w tym usług gastronomicznych (3886,3 tys. zł). W porównaniu do roku ubiegłego były one wyższe o 18%, a w stosunku do planu – o 32,8%. Ponadto Kancelaria Sejmu uzyskała dochody z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów – 724,8 tys. zł, tj. 6,1%, (niższe o 35,8% względem 2022 r.), ze sprzedaży składników majątkowych – 337,8 tys. zł, tj. 2,8%, (wzrost w stosunku do planu o 2715%, a roku ubiegłego o 841%) i publikacji własnych – 195,8 tys. zł, tj. 1,6%, (wzrost względem planu o 30,5%, a spadek o 3,5% odnośnie do 2022 r.).

Znaczny wzrost dochodów zarówno w stosunku do planu na 2023 r., jak i wykonania roku ubiegłego, był spowodowany przede wszystkim trudnymi do przewidzenia zwrotami niewykorzystanych środków finansowych przez biura klubów/ kół poselskich i parlamentarnych oraz biura poselskie w okresie IX kadencji Sejmu; sprzedażą ośmiu samochodów osobowych, tabletów i telefonów komórkowych używanych przez posłów oraz mebli; a także wyższymi wpływami ze sprzedaży usług gastronomicznych.

Na koniec 2023 r. wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 388,5 tys. zł, w tym zaległości w wysokości 143,5 tys. zł. Należności były o 158,4 tys. zł (68,9%) wyższe w stosunku do roku 2022 r., a zaległości zmniejszyły się o 18,1 tys. zł (o 11,2%).

Zaległości dotyczyły głównie:

- zasądzonych należności w łącznej kwocie 130,7 tys. zł z tytułu m.in.: szkody wyrządzonej przez posła poprzez niewłaściwe wykorzystanie ryczałtu na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biura poselskiego

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.).

(104,9 tys. zł)⁸, odsetek od zasądzonych zaległości (12,8 tys. zł), sprzedaży publikacji wydawnictw sejmowych (8,8 tys. zł)⁹ oraz dzierżawy pomieszczeń Kancelarii Sejmu (2,6 tys. zł)¹⁰;

- spraw skierowanych do sądu w łącznej kwocie 9,7 tys. zł z tytułu nieuregulowanych należności za dzierżawę pomieszczeń Kancelarii Sejmu (9,4 tys. zł)¹¹ oraz sprzedaży składników majątkowych użytkowanych w biurze poselskim VIII kadencji Sejmu (0,3 tys. zł);
- pozostałych zaległości w kwocie 3,1 tys. zł¹².

(akta kontroli: tom II str. 1-13)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.¹³ wydatki budżetu państwa w części 02 – Kancelaria Sejmu zostały ustalone w kwocie 685 993 tys. zł¹⁴, tj. wyższej o 18,9% (o 109 125 tys. zł) od kwoty ujętej w ustawie budżetowej na rok 2022.

Wydatki budżetu państwa w części 02 wyniosły 619 981,4 tys. zł, tj. 90,4% planu po zmianach. Były one o 87 755,8 tys. zł (o 16,5%) wyższe od wydatków zrealizowanych w 2022 r. głównie z powodu znacznie wyższych niż w 2022 r. wydatków bieżących jednostek budżetowych – o 21,5% (w tym wynagrodzeń osobowych pracowników oraz uposażeń posłów i funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej wraz z pochodnymi) oraz świadczeń na rzecz osób fizycznych – o 5,5% (w tym wydatków związanych z funkcjonowaniem biur poselskich oraz dietami poselskimi).

Nie wystąpiły wydatki, które w 2023 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego.

Wszystkie wydatkowane w 2023 r. z części 02 środki zostały przeznaczone na wykonanie zadania 1.2. *Obsługa Parlamentu i jego organów w zakresie merytorycznym i organizacyjnym* w ramach funkcji 1. *Zarządzanie państwem*.

Kancelaria Sejmu nie realizowała w 2023 r. zadań finansowanych z dotacji, budżetu środków europejskich, rezerw celowych i rezerwy ogólnej. Kancelaria Sejmu nie dokonywała wpłat na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 bądź Fundusz Pomocy.

(akta kontroli: tom I str. 4-28)

⁸ Umożnienie postępowania nastąpiło 12 marca 2020 r. Z informacji uzyskanych w Kancelarii Sejmu sprawa jest w toku, tj. będzie złożony ponowny wniosek do komornika.

⁹ Sprawy zostały przekazane przez radców prawnych prowadzących postępowanie do komorników. Z ich tytułu na kontrolę Kancelarii Sejmu wpływają regularnie niewielkie wpłaty od komornika, które są zaliczane na poczet naliczonych odsetek.

¹⁰ Postępowanie egzekucyjne zostało zawieszona. Dłużnik zmarł i nie można było ustalić, czy pozostawił majątek. Kancelaria Sejmu wszczęła postępowanie w sprawie stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym dłużniku.

¹¹ Po śmierci dłużnika Kancelaria Sejmu wszczęła postępowanie w sprawie stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym dłużniku.

¹² Według informacji uzyskanych z Kancelarii Sejmu sprawy są w toku.

¹³ Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.

¹⁴ Wysokość zaplanowanych w ustawie budżetowej wydatków została zwiększona w trakcie roku budżetowego do kwoty 685 993 tys. zł. Minister Finansów Decyzją MF/BP6.4143.18.2.2023.ZUB z 21 sierpnia 2023 r. w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2023, na podstawie ustawy z dnia 7 lipca o zmianie ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz. U. poz. 1574), wprowadził zmiany w budżecie części 02, tj. zwiększył planowane wydatki o kwotę 2767 tys. zł.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Stan zatrudnienia oraz wydatków na wynagrodzenia w Kancelarii Sejmu został określony na podstawie sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za cztery kwartały 2023 r.

W latach 2022-2023 zatrudnienie w Kancelarii Sejmu utrzymywało się na podobnym poziomie. Przeciętne zatrudnienie w 2023 r. wyniosło 1731 osób (w 2022 r. – 1735 osób), z tego:

- 1141 osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń (niższe o jedną osobę od przeciętnego zatrudnienia w 2022 r.),
- 381 posłów tzw. „zawodowych”, czyli formalnie zatrudnionych w Kancelarii Sejmu (wyższe niż w 2022 r. o pięciu posłów),
- 200 funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej (niższe o ośmiu funkcjonariuszy od przeciętnego zatrudnienia w 2022 r.),
- dziewięć osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (podobnie jak w 2022 r.).

Na koniec 2023 r. w Kancelarii Sejmu było zatrudnionych 1665 osób, z tego:

- 1128 osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń (o 40 osób więcej niż na koniec 2022 r.);
- 329 posłów tzw. „zawodowych” (mniej niż w 2022 r. o 45 posłów);
- 199 funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej (o dziewięciu funkcjonariuszy mniej niż na koniec 2022 r.);
- dziewięć osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (podobnie jak na koniec 2022 r.).

W 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie/uposażenie wyniosło 13 881,2 zł (w porównaniu do 2022 r. wzrost o 2080,1 zł, tj. 17,6%), w tym w grupie:

- osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń – 14 113,1 zł (zwiększenie o 2852,1 zł, tj. o 25,3%);
- osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe – 25 832,7 zł (wzrost o 2784,7 zł, tj. o 12,1%);
- funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej – 10 435,4 zł (zwiększenie o 2320,4 zł, tj. o 28,6%);
- posłów – 14 713 zł (zmniejszenie o 498,5 zł, tj. o 3,3%).

Wydatki na wynagrodzenia w 2023 r. wyniosły 288 342,5 tys. zł¹⁵. Były one o 42 644,1 tys. zł (o 17,3%) wyższe niż w 2022 r. oraz o 5516,5 tys. zł (o 1,9%) niższe od ujętych w planie po zmianach.

Wyższe wykonanie wydatków poniesionych na wynagrodzenia i uposażenia w 2023 r. wynikało, poza zwiększeniami wskazanymi w ustawie budżetowej na rok 2023 (z wyłączeniem osób zajmujących kierownicze stanowiska), z wypłat: wprowadzonego nowelizacją ustawy o kołobudżetowej¹⁶ dodatku motywacyjnego w wysokości 3,2% kwoty stanowiącej 5/12 planowanych na rok 2023 wynagrodzeń osobowych i uposażeń, świadczeń związanych z zakończeniem IX kadencji Sejmu przyznawanych raz na cztery lata (wynagrodzeń, nagród, odpraw, dodatków wyrównawczych), nagród jubileuszowych dla kierownictwa, rekompensat za czas służby pełnionej ponad normę w przypadku funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej oraz wyższego o 1% dodatku stażowego dla pracowników, którzy nie przepracowali jeszcze 20 lat.

¹⁵ Kwota zawiera dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2022 r. w wysokości 12 576 tys. zł.

¹⁶ Ustawa o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1586).

Natomiast zmniejszenie przeciętnego uposażenia posła w stosunku do roku ubiegłego było spowodowane przede wszystkim zmianą kadencji Sejmu i nieotrzymaniem przez część posłów wypłaty uposażenia w 2023 r., wynikającym ze zbyt późnego złożenia przez nich wniosku do Prezydium Sejmu o jego przyznanie.
(akta kontroli: tom II str. 14-66)

W 2023 r. 68 osób (o jedną mniej niż w 2022 r.) wykonywało zadania na rzecz Kancelarii Sejmu w formie umowy zlecenia trwającej trzy miesiące i dłużej, z tego 45 osób – zadania podstawowe i 23 osoby – zadania pomocnicze, w tym jeden pracownik Kancelarii Sejmu. Z tego tytułu zostały poniesione wydatki w wysokości 1795,8 tys. zł, tj. o 270,3 tys. zł (o 17%) wyższe niż w 2022 r. Z kolei zadania na rzecz posłów na podstawie umów-zleceń zawartych na okres poniżej trzech miesięcy wykonywało 258 osób (niebędących pracownikami Kancelarii Sejmu, z tego 38 osób – zadania podstawowe, 220 osób – zadania pomocnicze), tj. ponad czterokrotnie więcej niż w roku 2022 (57 osób). Zakres tych zadań dotyczył przede wszystkim wykonywania czynności związanych z zamykaniem działalności biur poselskich posłów IX kadencji i tworzeniem biur posłów X kadencji (wynagrodzenie za ten rodzaj pracy było ustalone w oparciu o średnie wynagrodzenie pracowników biur poselskich zatrudnianych przez posłów na okres kadencji), a także udzielania posłom oraz innym uprawnionym podmiotom konsultacji na temat procesu legislacyjnego konkretnych projektów ustaw, wyszukiwania i drukowania aktów prawnych, transkrypcji w edytorze tekstu zapisu dźwiękowego z przebiegu posiedzenia Sejmu i komisji sejmowych. Z tego tytułu Kancelaria Sejmu wydatkowała 727,7 tys. zł, o 170% więcej niż w 2022 r., kiedy to kwota ta wyniosła 269,2 tys. zł. Wzrost ten, według wyjaśnień Dyrektora Biura Finansowego¹⁷, wynikał ze zmiany w 2023 r. kadencji Sejmu RP i pojawia się cyklicznie co cztery lata.

W 2023 r. 348 osób (o 44 więcej niż w 2022 r.) wykonywało zadania na rzecz Kancelarii Sejmu w formie umowy o dzieło (finansowane w ramach § 4170), w tym trzech pracowników Kancelarii Sejmu. Z tego tytułu zostały poniesione wydatki w kwocie 1436,2 tys. zł, tj. o 197,4 tys. zł (o 15,9%) wyższe niż w 2022 r.

(akta kontroli: tom II str. 67-120)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych

Świadczenia na rzecz osób fizycznych stanowiły 22,1% wydatków części 02 i wyniosły 136 909,5 tys. zł, tj. 97,8% planu po zmianach. Były one wyższe o 7169,5 tys. zł, tj. o 5,5%, od wydatków zrealizowanych w 2022 r. Wydatki zostały poniesione zgodnie z planowanym przeznaczeniem, głównie na ryczałty dla posłów na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biur poselskich – 105 392,1 tys. zł, diety poselskie – 22 000 tys. zł, dodatkowe wynagrodzenie roczne przysługujące pracownikom biur poselskich za 2022 r. – 5317,7 tys. zł, diety dla członków Rady Ochrony Pracy – 1927,7 tys. zł oraz zakup umundurowania dla Straży Marszałkowskiej – 1491,2 tys. zł.

(akta kontroli: tom I str.29-30)

Analiza 12 wybranych losowo¹⁸ formularzy rozliczeń środków finansowych przeznaczonych na prowadzenie biura poselskiego w okresie IX kadencji Sejmu wykazała, że zostały one sprawdzone przez pracowników Kancelarii Sejmu pod względem formalnym i rachunkowym, a kwoty prawidłowo ujęte w zestawieniach rozliczeń. Według informacji przekazanych przez Dyrektora Biura Obsługi Posłów, obowiązek złożenia rozliczeń dotyczył 459 posłów (w tym mandaty trzech posłów wygasły w 2023 r., a mandat po jednym posle nie został obsadzony). Do 14 marca

¹⁷ Dalej także: Dyrektor BF.

¹⁸ Badaniem objęto rozliczenia 12 posłów z numerami legitymacji wybranymi wg schematu: nr 1, nr 40, nr 80, nr 120, nr 160, nr 200, nr 240, nr 280, nr 320, nr 360, nr 400, nr 441, tj. od 1 co 40.

2024 r. 11 (2,4%) posłów nie złożyło rozliczeń, a 175 (38,1%) zrobiło to po terminie określonym w zarządzeniu nr 7 Marszałka Sejmu § 5 ust. 2¹⁹, czyli 30 dni po zakończeniu IX kadencji Sejmu, tj. po 12 grudnia 2023 r.²⁰

(akta kontroli: tom II str. 372-471)

Wydatki bieżące jednostek budżetowych

Wydatki bieżące jednostek budżetowych stanowiły 76,3% wydatków części 02. Wyniosły one 472 907,7 tys. zł, tj. 91,9% planu po zmianach. Były one o 83 839 tys. zł, tj. o 21,5%, wyższe od wydatków bieżących zrealizowanych w 2022 r. Najwyższy udział (70,9%) w tej grupie wydatków miały: wynagrodzenia osobowe pracowników, uposażenia posłów i funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej, dodatkowe wynagrodzenie roczne, nagroda roczna funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej, wynagrodzenia Rady Mediów Narodowych, a także związane ze zmianą kadencji Sejmu odprawy poselskie i pracowników biur poselskich oraz biur klubów i kół parlamentarnych (wraz z pochodnymi pracodawcy). Wyniosły one 335 477 tys. zł i były wyższe niż w 2022 r. o 51 067,8 tys. zł (o 18%).

Pozostałe wydatki zostały poniesione głównie na sfinansowanie:

- w § 4300 Zakup usług pozostałych (44 799,7 tys. zł) – usług komputerowych (17 731,6 tys. zł), zakwaterowania posłów (8427,8 tys. zł), usług pocztowych (2711,7 tys. zł.), usług utrzymania czystości (2193,2 tys. zł), usług poligraficznych (1801,3 tys. zł.), poselskich grup wycieczkowych (1499,3 tys. zł), utrzymania i serwisu systemów informatycznych (1422,4 tys. zł.) oraz usług informatycznych w biurach poselskich (1236,3 tys. zł);
- w § 4260 Zakup energii (16 752,1 tys. zł) – dostawy energii elektrycznej, wody i gazu;
- w § 4430 Różne opłaty i składki (13 305,4 zł) – utrzymania biur klubów i kół poselskich (10 870,2 tys. zł.), dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz nagród jubileuszowych dla pracowników biur klubów i kół poselskich (1165 tys. zł.) oraz ubezpieczenia mienia Kancelarii Sejmu (912,7 tys. zł.);
- w § 4410 Podróże służbowe krajowe (11 093,9 tys. zł) – przewozów lotniczych posłów (6518,8 tys. zł.), kolejowych (2552 tys. zł) oraz noclegów posłów poza stałym miejscem zamieszkania i Warszawą (1332,4 tys. zł.);
- w § 4270 Zakup usług remontowych (5810,2 tys. zł) – usług serwisowych układów wentylacyjnych i systemów zasilania (2238,1 tys. zł), konserwacji i naprawy różnych maszyn i urządzeń (1259,5 tys. zł), remontu i konserwacji budynków i budowli (1165,3 tys. zł), konserwacji dźwigów (534,1 tys. zł.) oraz obsługi technicznej samochodów służbowych (290 tys. zł);
- wynagrodzeń bezosobowych – 4914,2 tys. zł (§ 4170);
- podróży służbowych zagranicznych – 4552,4 tys. zł (§ 4420).

(akta kontroli: tom I str. 31-33)

Wydatki majątkowe

W ustawie budżetowej na rok 2023 wydatki majątkowe zostały zaplanowane w wysokości 31 263 tys. zł, tj. o 11 197 tys. zł (o 55,8%) wyższej od kwoty ujętej w ustawie budżetowej na rok 2022. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację wydatków nie uległa zmianie w trakcie roku budżetowego.

W planie wydatków ujęto 18 zadań w kwocie 31 263 tys. zł. W trakcie roku zrezygnowano z realizacji w 2023 r. jednego zadania (3800 tys. zł), wprowadzono

¹⁹ Zarządzenie nr 7 Marszałka Sejmu z dnia 18 kwietnia 2023 r. w sprawie niektórych działań dotyczących posłów i ich biur poselskich, związanych z zakończeniem IX i rozpoczęciem X Kadencji Sejmu.

²⁰ Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Biura Obsługi Posłów za datę wpływu rozliczenia uznaje się datę potwierdzenia jego przyjęcia.

do planu trzy nowe zadania (242 tys. zł), zmniejszono środki na sfinansowanie sześciu zadań (o 7312 tys. zł) oraz zwiększono środki na realizację dwóch zadań (o 10 870 tys. zł). W konsekwencji w planie ujęto 20 zadań, a planowane na ich sfinansowanie środki nie uległy zmianie (31 263 tys. zł).

W trakcie roku zrezygnowano z realizacji modernizacji systemu kamer w salach posiedzeń komisji sejmowych, a środki w kwocie 3800 tys. zł (§ 6060) zostały przeznaczone na zakup oprogramowania. Zadanie zostało umieszczone w pierwotnym planie finansowym na rok 2023, jednak – jak podał Dyrektor Ośrodka Informatyki – *kierownictwo Kancelarii Sejmu nie zatwierdziło uruchomienia jego realizacji*. Zadania nie ujęto w planie zamówień publicznych na 2023 r.

W trakcie roku wprowadzono do planu trzy nowe zadania:

- budowę wiaty rowerowej przy budynku C (136 tys. zł),
- przebudowę hydroforni w budynku C-D, etap przygotowania do realizacji inwestycji – wykonanie dokumentacji projektowej (101 tys. zł),
- budowę instalacji fotowoltaicznej na dachu świetlika budynku C, etap przygotowania do realizacji inwestycji – analiza efektywności energetycznej (5 tys. zł).

Zostały one wykonane – wydatkowano na nie odpowiednio: 135,4 tys. zł, 100,9 tys. zł i 3,7 tys. zł.

Zrealizowane w 2023 r. wydatki majątkowe stanowiły 1,6% wydatków w części budżetowej 02 – Kancelaria Sejmu i wyniosły 10 164,2 tys. zł, tj. 32,5% planu po zmianach. Były one niższe o 3252,7 tys. zł (o 24,2%) od wydatków majątkowych poniesionych w 2022 r.

Najwyższe wydatki zostały poniesione na:

- rozbudowę systemu sieci wewnętrznej, obejmującą systemy ochrony sieci LAN przed zagrożeniami zewnętrznymi, systemu kopii zapasowych oraz uzupełniający zakup serwerów – 2812,4 tys. zł (§ 6060),
- wymianę UPS-ów centralnych w budynkach Kancelarii Sejmu – 1579,8 tys. zł (§ 6060),
- modernizację systemu tłumaczeń symultanicznych – 1587 tys. zł (§ 6060),
- modernizację systemów technicznych służących do obsługi sal posiedzeń komisji i podkomisji sejmowych w budynkach Kancelarii Sejmu – 984,1 tys. zł (§ 6060),
- modernizację systemów CCTV, uzupełnienie strefy monitorowania o strefy niewidoczne i aktualizację wersji systemu – 976,3 tys. zł (§ 6580),
- opracowanie wielobranżowej dokumentacji przebudowy budynku M przy ul. Zagórnej 3, trzeci etap inwestycji – wykonanie projektu wykonawczego – 445,2 tys. zł (§ 6580),
- zakup drobnego sprzętu komputerowego, urządzeń dla systemu telewizji kablowej, urządzeń telewizyjnych i elektroniki użytkowej oraz dla systemu nagłośnień i tłumaczeń – 378,3 tys. zł (§ 6060),
- migrację systemów DMS do systemu DCC w zakresie integracji i obsługi wykrywania i sygnalizacji pożaru – 376,4 tys. zł (§ 6580),
- zakup oprogramowania – 226,2 tys. zł (§ 6060),
- zakup samochodu osobowego – 159 tys. zł (§ 6060).

(akta kontroli: tom I str. 34-44, 290-297, 414, 417-418, 440)

Spośród 20 zadań ujętych w planie po zmianach w pełni zostało zrealizowanych 12.

Pięć zadań nie zostało zrealizowanych, tj.:

- budowa obiektu do kontroli biochemicznej przesyłek adresowanych do Sejmu i Senatu – ze względu na unieważnienie (8 września 2023 r.) postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (art. 255 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych – oferta z najniższą ceną przewyższała kwotę, którą zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia); część (2194 tys. zł) z zaplanowanych (2264 tys. zł) na ten cel wydatków (§ 6050) została zablokowana; jak podał Dyrektor Biura Inwestycyjno-Technicznego, *drugie postępowanie w sprawie udzielenia zamówienia publicznego w przedmiotowym zakresie zostało ogłoszone 18 stycznia 2024 r.*; otwarcie ofert nastąpiło 29 lutego 2024 r. – postępowanie w toku;
- przygotowanie inwestycji w celu budowy budynku hotelowo-biurowego (Dom Poselski) – z powodu braku decyzji kierownictwa Kancelarii Sejmu; Dyrektor Biura Inwestycyjno-Technicznego podał, że w 2023 r. *zamierzano przeprowadzić dwuetapowy konkurs na koncepcję architektoniczną Nowego Domu Poselskiego w Warszawie*; pełna gotowość do uruchomienia konkursu została zgłoszona Szefowi Kancelarii Sejmu i Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu 21 października 2023 r., a 24 października 2023 r. dokumenty zostały zwrócone do Biura Inwestycyjno-Technicznego bez dyspozycji; w budżecie Kancelarii Sejmu na rok 2024 nie zaplanowano wydatków na kontynuację działań związanych z przeprowadzeniem konkursu architektonicznego; zgodnie z zapisem przebiegu posiedzenia Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych nowe kierownictwo Kancelarii Sejmu wskaże kierunek działań związanych z tym przedsięwzięciem²¹; z zaplanowanych na ten cel wydatków w wysokości 1000 tys. zł (§ 6050), część (998 tys. zł) została zablokowana;
- modernizacja systemów automatycznego gaszenia z wymianą środka gaśniczego – z powodu nieprzygotowania przez Komendanta Straży Marszałkowskiej zadania do realizacji (braku aktualnego projektu wykonawczego oraz pozwoleń i zgłoszeń wymaganych przepisami prawa w dniu złożenia wniosku o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, tj. 1 czerwca 2023 r.) postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego ostatecznie zostało wszczęte 18 stycznia 2024 r., po sporządzeniu i uzyskaniu ww. dokumentów; część (806 tys. zł) z zaplanowanych (825 tys. zł) na ten cel wydatków (w § 6580) została zablokowana; Komendant Straży Marszałkowskiej poinformował, że *na etapie planowania zadania nie zakładano potrzeby uzyskiwania dodatkowych pozwoleń*, bowiem uznano, że *modernizacja nie jest związana z budową nowego systemu, a eksploatowane obecnie systemy gaszeniowe zostały kiedyś zainstalowane na podstawie projektów i stosownych pozwoleń*; dodatkowo firma, która zaproponowała wykonanie konkretnych prac modernizacyjnych, a następnie sporządzenie dokumentacji podwykonawczej, nie zgłosiła, że tego typu zakres prac wymagać będzie pozwolenia na budowę;
- zakup stacji roboczych o podwyższonym standardzie graficznym i analitycznym dla Wydawnictwa Sejmowego, Biura Analiza Sejmowych i Biura Komunikacji Społecznej – ponieważ potrzeba jego realizacji nie została oceniona na etapie planowania wydatków; jak podał Dyrektor Ośrodka Informatyki, *po dokładnej analizie uznano, że stan techniczny stacji roboczych uzasadniał wydłużenie ich eksploatacji o co najmniej rok*; ze względu na zmiany organizacyjne w Kancelarii Sejmu w 2024 r. (przede wszystkim likwidację Wydawnictwa Sejmowego),

²¹ Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych z 21 listopada 2023 r. – str. 19;

<https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/biuletyn.xsp?documentId=DF547D4D99F7C5BEC1258A77003A741E>

potrzeba i zakres realizacji zadania zostaną poddane dalszej analizie, a planowane wydatki w wysokości 320 tys. zł (§ 6060) zostały zablokowane; w nawiązaniu do wyjaśnień Dyrektora OI, Najwyższa Izba Kontroli uważa, że ocena stanu technicznego stacji roboczych powinna zostać przeprowadzona na etapie zgłaszania propozycji do planu wydatków, tj. w 2022 r.;

- wykonanie instalacji wentylacji i klimatyzacji w pomieszczeniach budynku P przy ul. Frascati 2 – z powodu unieważnienia (14 grudnia 2023 r.) postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na to zadanie (art. 226 ust. 1 pkt 2 lit „b” i „c” ustawy Prawo zamówień publicznych²²); w celu realizacji zadania – jak podał Dyrektor Biura Inwestycyjno-Technicznego – *28 lutego 2022 r. zostało zawarte porozumienie między trzema kancelariami współzarządzającymi nieruchomością przy ul. Frascati 2*; postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego było prowadzone przez Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, przy udziale przedstawicieli Kancelarii Sejmu i Kancelarii Senatu; w budżecie Kancelarii Sejmu na rok 2024, proporcjonalnie do udziałów w nieruchomości, zaplanowano środki na realizację pierwszej części przedsięwzięcia, tj. opracowanie dokumentacji; zgodnie z przywołanym, aneksowanym porozumieniem, całość prac oraz rozliczenie zadania ma nastąpić do 15 grudnia 2026 r.: zaplanowane na ten cel wydatki w wysokości 58 tys. zł (§ 6580) zostały zablokowane.

(akta kontroli: tom I str. 180-240, 377-389, 414, 416-417, 433-439)

Natomiast trzy zadania zostały wykonane częściowo, tj.:

- zakup oprogramowania (wydatkowano 226,2 tys. zł, tj. 2% planu) – z powodu opóźnionych działań związanych z udzieleniem zamówienia publicznego (wniosek o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego został złożony przez Dyrektora OI 16 października 2023 r.; ogłoszenie o zamówieniu publicznym zostało wysłane do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej 16 listopada 2023 r. i opublikowane 17 listopada 2023 r., a otwarcie ofert nastąpiło 18 grudnia 2023 r.; postępowanie obejmowało 21 części, z tego na cztery części udzielono czterech zamówień publicznych – 29 grudnia 2023 r. (1) i 30 grudnia 2024 r. (3), na pozostałe 17 części – rozstrzygnięcie nastąpiło w 2024 r.);
- rozbudowa systemu sieci wewnętrznej, obejmująca systemy ochrony sieci LAN przed zagrożeniami zewnętrznymi, systemu kopii zapasowych oraz uzupełniający zakup serwerów (wydatkowano 2812,4 tys. zł, tj. 42% planu) – z powodu przedłużających się postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, związanych ze złożonością zamówienia oraz wniesionym przez oferenta odwołaniem (wniosek o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego został złożony przez Dyrektora OI 19 czerwca 2023 r., a zamówienia udzielono 16 listopada z terminem realizacji do 10 tygodni od zawarcia umowy);
- modernizacja systemów technicznych służących do obsługi sal posiedzeń komisji i podkomisji sejmowych w budynkach Kancelarii Sejmu (wydatkowano 984,1 tys. zł, tj. 76,8% planu) – nie ukończono realizacji I etapu umowy z powodu rozszerzenia zakresu inwestycji, w związku (jak podano w *Protokole konieczności nr 1* z 29 października 2023 r.) z potrzebą uwzględnienia w obszarze wykonywanych robót dostawy oraz montażu dwóch jednostek

²² Zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli została złożona przez wykonawcę niespełniającego warunków udziału w postępowaniu, lub który nie złożył w przewidzianym terminie oświadczenia, o którym mowa w art. 125 ust. 1, lub podmiotowego środka dowodowego, potwierdzających brak podstaw wykluczenia lub spełnienia warunków udziału w postępowaniu, przedmiotowego środka dowodowego, lub innych dokumentów lub oświadczeń.

klimatyzacyjnych wraz z instalacją rurową; ostatecznie w 2023 r. zrealizowano i sfinansowano (984,1 tys. zł) dostawę licencji do systemu dyskusyjnego (§ 6060).

(akta kontroli: tom I str. 298-376, 414-423, 427-429)

Dyrektor OI, odnosząc się do zrealizowania zadania na zakup oprogramowania zaledwie w 2%, wyjaśnił, że *podobnie jak w latach ubiegłych, w roku 2023 postępowanie na zakup oprogramowania zostało uruchomione w III kwartale, a wieloletnia praktyka potwierdzała, że czas trzech miesięcy jest wystarczający na przeprowadzenie postępowania i podpisanie umów.* Co więcej, zdaniem Dyrektora, *wcześniejsze rozpoczęcie procedury skutkowałoby błędnym oszacowaniem wartości zamówienia – producenci w większości ogłaszają ceny oprogramowania na rok następny dopiero na przełomie III i IV kwartału, czasem później. Dodatkowo czas, jaki ma wykonawca na dostarczenie oprogramowania, jest krótki – w wersji elektronicznej trzy dni. Nie wpływa on na przedłużenie realizacji umowy, jak mogłoby mieć to miejsce w przypadku dostaw w formie tradycyjnej.* Dyrektor dodaje jednak, że w roku 2023, ze względu na spiętrzenie prac związanych głównie ze zmianą kadencji Sejmu oraz braki kadrowe, realizacja zadania trwała dłużej niż zwykle. Część umów została podpisana i zrealizowana w roku 2023, część wykonano na początku roku 2024. W celu uniknięcia podobnych problemów w przyszłości, zostaną nasilone działania związane z możliwością wcześniejszego uzyskania danych o cenach na rok następny od producentów oprogramowania.

Zgodnie z § 9 ust. 1 zarządzenia nr 23 Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie udzielania przez Kancelarię Sejmu zamówień publicznych o wartości równej lub przekraczającej kwotę 130 000 zł²³, w celu wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia komórka organizacyjna, której zamówienie dotyczy, składa dyrektorowi Biura Inwestycyjno-Technicznego wnioski o udzielenie zamówienia w terminie zgodnym z planem postępowań oraz umożliwiającym przeprowadzenie postępowania. W toku kontroli stwierdzono, że Dyrektor OI złożył wnioski o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na to zadanie w IV kwartale – 16 października 2023 r., co spowodowało, że zostało ono zrealizowane zaledwie w 2%. Najwyższa Izba Kontroli nie może uznać argumentu, że *wcześniejsze rozpoczęcie procedury skutkowałoby błędnym oszacowaniem wartości zamówienia*, bowiem w pierwszej wersji planu postępowań o udzielenie zamówień na rok 2023 z 22 marca zadanie przewidziano do realizacji już w II kwartale. Warto podkreślić, że plan postępowań na dany rok opracowywany jest przez Dyrektora Biura Inwestycyjno-Technicznego na podstawie pisemnych zgłoszeń dokonywanych przez same komórki organizacyjne (§ 4 ust. 2 zarządzenia nr 23 Szefa Kancelarii Sejmu), w tym przypadku przez Biuro Informatyki. Dopiero w drugiej wersji planu z 14 lipca zmieniono termin na III-IV kwartał, a w trzeciej z 20 października na IV kwartał.

(akta kontroli: tom I str. 427-432; tom II str. 121-129)

W planie wydatków majątkowych nie ujęto (tak jak w ubiegłym roku) zadań obarczonych dużym ryzykiem ich niezrealizowania w zakładanym terminie, tj. takich, że jedno zadanie mogło być realizowane dopiero po zakończeniu drugiego i w konsekwencji obu by nie zrealizowano.

Niemniej jednak wydatki majątkowe, podobnie jak w poprzednim roku, zostały zrealizowane w kwocie istotnie niższej od planowanej. Plan wydatków majątkowych został zrealizowany w 32,5% (z 20 zadań pięciu nie zrealizowano w ogóle, a trzy tylko

²³ Zarządzenie nr 23 Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie udzielania przez Kancelarię Sejmu zamówień publicznych o wartości równej lub przekraczającej kwotę 130 000 złotych, ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem nr 36 z dnia 3 listopada 2023 r.; dalej także: zarządzenie nr 23 Szefa Kancelarii Sejmu.

częściowo). Wskazuje to na potrzebę zapewnienia sprawniejszej organizacji realizacji zadań oraz może wymagać poprawy procesu planowania wydatków majątkowych.

Blokowanie wydatków

Dyrektor BF rekomendowała Szefowi Kancelarii Sejmu blokowanie planowanych wydatków:

- 20 października 2023 r. w kwocie 6103 tys. zł
Dyrektor BF w *Informacji o realizacji dochodów budżetowych i wydatków Kancelarii Sejmu za trzy kwartały 2023 r. z 20 października 2023 r.*, skierowanej do Szefa Kancelarii Sejmu, wykazała „oszczędności” w kwocie 16 811 tys. zł; rekomendowała blokowanie planowanych wydatków budżetowych w grupie wydatków majątkowych w wysokości 5970 tys. zł oraz świadczeń na rzecz osób fizycznych – 133 tys. zł; natomiast w zakresie wydatków bieżących (10 708 tys. zł) podała, że *stale analizowano realizację planu finansowego, mając jednocześnie na uwadze prowadzone postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz wydatkowanie środków finansowych w IV kwartale*;
- 22 listopada 2023 r. – 22 061 tys. zł
Dyrektor BF w *Informacji dotyczącej bieżącej analizy realizacji wydatków oraz dochodów Kancelarii Sejmu* wg stanu na dzień 15 listopada 2023 r. rekomendowała blokowanie planowanych wydatków w kwocie 22 061 tys. zł, z tego: w wydatkach bieżących – 16 693 tys. zł, w wydatkach majątkowych – 4485 tys. zł oraz w świadczeniach na rzecz osób fizycznych – 883 tys. zł; jednocześnie Dyrektor BF podała, że *wydatkowanie środków finansowych w IV kwartale będzie uzależnione od wydatków związanych ze zmianą kadencji Sejmu*;
- 8 grudnia 2023 r. – 21 508 tys. zł
Dyrektor BF w *Notatce służbowej BF.400.65.2023.2 z 8 grudnia 2023 r.*, skierowanej do Szefa Kancelarii Sejmu w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetowych, rekomendowała zatwierdzenie decyzji o blokowaniu środków w kwocie 21 508 tys. zł.

Szef Kancelarii Sejmu 19 grudnia 2023 r., na podstawie art 177 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, dokonał blokady planowanych wydatków w wysokości 21 508 tys. zł (z tego: wydatków bieżących jednostek budżetowych – 15 713 tys. zł²⁴, wydatków majątkowych – 5007 tys. zł²⁵ oraz świadczeń na rzecz osób fizycznych – 788 tys. zł²⁶), potwierdzając to w systemie TREZOR 19 grudnia 2023 r. W uzasadnieniu podano, że *decyzję podjęto w wyniku przeprowadzonej analizy planu finansowego Kancelarii Sejmu oraz pozyskanych oszczędności, a także na podstawie stwierdzonych przesłanek określonych przepisem art. 177 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych.*

²⁴ § 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki – 5236 tys. zł, § 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne – 5000 tys. zł, § 4170 Wynagrodzenia bezosobowe – 2450 tys. zł, § 4410 Podróże służbowe krajowe – 1279 tys. zł, § 4120 Składki na Fundusz Pracy – 1000 tys. zł, § 4090 Honoraria – 346 tys. zł, § 4540 Składki do organizacji międzynarodowych – 150 tys. zł, § 4270 Zakup usług remontowych – 109 tys. zł, § 4700 Szkolenia pracowników – 70 tys. zł, § 4190 Nagrody konkursowe – 50 tys. zł, § 4520 Oplaty na rzecz budżetu j.s.t. – 20 tys. zł, § 4510 Oplaty na rzecz budżetu państwa – 3 tys. zł.

²⁵ § 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych – 3192 tys. zł, § 6050 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych – 916 tys. zł, § 6580 Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych – 899 tys. zł.

²⁶ § 3020 Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń – 655 tys. zł, § 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych – 108 tys. zł, § 3250 Stypendia różne – 25 tys. zł.

Od momentu powzięcia informacji, że wydatek nie będzie realizowany, do momentu podjęcia decyzji o zablokowaniu planowanych wydatków, upłynęło odpowiednio: 60, 27 i 11 dni.

Minister Finansów w piśmie z 26 października 2023 r. w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetowych w 2023 r. wskazał na konieczność *niezwłocznego blokowania planowanych wydatków budżetowych w przypadku stwierdzenia przesłanek określonych przepisem art. 177 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w ramach sprawowanego przez dysponentów części budżetowych nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej podległych im jednostek organizacyjnych.*

(akta kontroli: tom I str. 45-67, 76-109)

Szef Kancelarii Sejmu wyjaśnił, że po objęciu 22 listopada 2023 r. stanowiska Szefa Kancelarii Sejmu, powołał 8 grudnia swojego zastępcę, któremu powierzył nadzór nad gospodarką finansową Kancelarii. *Wówczas została dokonana, trwająca niezbędne minimum, wnikliwa analiza i ocena wykonania budżetu na rok 2023. Następnie, po zapoznaniu się z realizowanymi zadaniami, określeniu potrzeb i priorytetów X kadencji Sejmu RP, w najkrótszym możliwym terminie, tj. 19 grudnia 2023 r., dokonał blokady planowanych wydatków w wysokości 21 508 tys. zł.*

(akta kontroli: tom I str. 424-426)

Pismem z 27 marca 2024 r. kontrolerzy NIK zwrócili się do byłego Szefa Kancelarii Sejmu Agnieszki Kaczmarskiej o udzielenie wyjaśnień dotyczących m.in. planowania i niskiego poziomu wykonania wydatków majątkowych, monitorowania realizowanych zadań inwestycyjnych oraz niezablokowania planowanych wydatków niezwłocznie po wystąpieniu okoliczności uzasadniających dokonanie blokady.

W piśmie z 5 kwietnia br. Agnieszka Kaczmarska podała m.in., że *realizacja wydatków, w tym wydatków majątkowych na 2023 r., który był rokiem wyborczym, w dużej części uzależniona była od potrzeb finansowych do zrealizowania w IV kwartale 2023 r. Po 15 października uważała za stosowne pozostawić decyzje w sprawie ewentualnej blokady powstałych oszczędności oraz rozpoczęcie realizacji nowych, w tym też wieloletnich wydatków majątkowych, nowemu Kierownictwu Kancelarii Sejmu.*

Natomiast odnosząc się do zaniechania blokowania środków, Agnieszka Kaczmarska stwierdziła, że *zgodnie z art. 177 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w przypadkach w nim określonych może zostać podjęta decyzja o blokowaniu planowanych wydatków. Decyzje w sprawie ewentualnej blokady oraz przeznaczeniu powstałych oszczędności uważała za stosowne pozostawić nowemu Kierownictwu Kancelarii Sejmu. Zaś pismo Ministra Finansów, zdaniem byłego Szefa Kancelarii Sejmu, można traktować jedynie jako wskazówkę postępowania, bowiem nie stanowi ono źródła obowiązującego prawa.*

(akta kontroli: tom II str. 472-475)

Rekomendowane przez Dyrektora BF do blokowania planowane środki nie zostały przeznaczone na żadne inne zadania.

Powyższe okoliczności, zdaniem NIK, stanowiły istotne przesłanki do uznania zaplanowanych wydatków za nadmiarowe, tym samym uzasadniające podjęcie decyzji o ich zablokowaniu.

Fakultatywny charakter postanowień art. 177 oraz fakt niewskazania w nim terminu, w jakim dysponent dokonuje blokady, nie zwalnia dysponenta z obowiązku dbałości o środki publiczne. Ustawa o finansach publicznych nakłada na jednostki sektora finansów publicznych konieczność dokonywania wydatków zgodnie z zasadami określonymi m.in. w art. 44 ust. 3 ufp. Oceny wystąpienia przesłanek, o których mowa

w art. 177 ufp, dokonuje dysponent części z zachowaniem należytej staranności, m.in. w związku ze sprawowaniem nadzoru (art. 175 ufp).

NIK nie podnosi, że zwłoka w dokonaniu blokady wydatków, pomimo dysponowania wcześniejszymi informacjami o wystąpieniu okoliczności uzasadniających dokonanie blokady, była niezgodna z przywołanym przepisem, niemniej jednak uznaje, że była ona nieuzasadniona i ocenia działanie to jako nierzetelne. Ponadto, zdaniem NIK, jako wiążące dla jednostek sektora finansów publicznych należy traktować zalecenia Ministra Finansów zawarte w przywoływanym piśmie, w którym wskazał na konieczność niezwłocznego blokowania planowanych wydatków budżetowych w przypadku stwierdzenia przesłanek określonych przepisem art. 177 ust. 1 ufp w ramach sprawowanego przez dysponentów części budżetowych nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej.

Należy zaznaczyć, że Minister Finansów, cyklicznie w każdym roku budżetowym, przypomina o obowiązkach dysponentów, m.in. w zakresie blokowania planowanych wydatków, a wytyczne zawarte w jego pismach dotyczą działań podejmowanych w całym roku budżetowym. Nieuzasadniona zwłoka w podjęciu decyzji o zablokowaniu planowanych wydatków mogła nie sprzyjać optymalnemu ich wykorzystaniu przez Ministra Finansów.

W grupie wydatków bieżących jednostek budżetowych nie zrealizowano w 2023 r. remontu attyk i elewacji budynków A, B, C, D i J z powodu przedłużających się postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz spraw przed Krajową Izbą Odwoławczą i Sądem Okręgowym w Warszawie. Nie udzielono zamówienia na realizację zadania, a planowane na ten cel wydatki w kwocie 4500 tys. zł zostały zablokowane.

Pozostałe niewykorzystane w tej grupie wydatków środki (11 213 tys. zł) wynikały przede wszystkim z ich nadmiaru.

Przyczyny zablokowania planowanych wydatków majątkowych w wysokości 4376 tys. zł przedstawiono na str. 9-10 *Wystąpienia pokontrolnego*. Pozostałe planowane wydatki majątkowe (631 tys. zł) zostały zablokowane w związku z oszczędnościami powstałymi w wyniku uzyskania niższych cen przy udzieleniu zamówienia publicznego, z tego na wymianę UPS-ów centralnych w budynkach Kancelarii Sejmu – 596 tys. zł oraz na opracowanie wielobranżowej dokumentacji przebudowy budynku M przy ul. Zagórnej 3 – 35 tys. zł.

Realizacja wydatków w grupie świadczeń na rzecz osób fizycznych była niższa niż pierwotnie zakładano głównie z powodu faktycznie niższych potrzeb związanych z zakupem umundurowania oraz ekwiwalentem na zakup obuwia i okularów ochronnych. W związku z nadmiarem środków, planowane w tej grupie wydatki w kwocie 788 tys. zł zostały zablokowane.

(akta kontroli: tom I str. 45-67, 76-109, 242-289)

Zobowiązania

Na koniec 2023 r. zobowiązania ogółem wyniosły 20 900,1 tys. zł i były o 2774,9 tys. zł (o 15,3%) wyższe od zobowiązań na koniec 2022 r. Dotyczyły one głównie: dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników oraz nagrody rocznej dla funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej (z pochodnymi) w kwocie 16 531 tys. zł, zakupu energii i ciepłej wody (1802,1 tys. zł), zakupu usług pozostałych – 1450,6 tys. zł (w tym: świadczenie usług wsparcia serwisowego i administracyjnego dla systemów informatycznych Kancelarii Sejmu w grudniu 2023 r. – 486,1 tys. zł, usług informatycznych dla biur poselskich za grudzień – 370,5 tys. zł, utrzymania czystości w Kancelarii Sejmu i wywóz śmieci w grudniu – 117,8 tys. zł, świadczenia usług pocztowych za grudzień – 70,3 tys. zł).

Tytuły i kwoty zobowiązań ogółem były zgodne z ewidencją na kontach Zespołu 2 – rozrachunki i rozliczenia. W Kancelarii Sejmu nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.
(akta kontroli: tom I str. 68, 175)

Badanie próby wydatków

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 31 118 tys. zł, tj. 5% wydatków Kancelarii Sejmu, które zostały wylosowane metodą monetarną (MUS²⁷) oraz uzupełnione o dobór celowy wydatków. Zbiór zapisów księgowych, stanowiących populację wydatków, z której wylosowano próbę, odpowiadał pozapłacowym wydatkom Kancelarii Sejmu powyżej 1000 zł. Badaniem objęto 51 zapisów księgowych na kwotę 31 118 tys. zł, w tym w grupie wydatków bieżących jednostek budżetowych (pozapłacowych) 45 zapisów na kwotę 24 085 tys. zł, w grupie wydatków majątkowych pięć zapisów na kwotę 6940,7 tys. zł oraz w grupie świadczeń na rzecz osób fizycznych jeden zapis – 92,3 tys. zł.

Wydatki objęte badaniem były dokonywane w sposób celowy, zgodnie z prawem oraz zasadami gospodarowania środkami publicznymi, na realizację statutowych zadań Kancelarii Sejmu, tj. obsługę Parlamentu i jego organów, zgodnie z planem finansowym, w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Nie stwierdzono przypadków nieterminowych płatności skutkujących zaplaceniem odsetek, kar lub opłat. Przy zakupie środków trwałych była dokonywana kontrola funkcjonalna zakupionych środków, dokumenty zakupu były poddawane kontroli merytorycznej obejmującej datę rozpoczęcia eksploatacji, zakupione urządzenia zostały przekazane do użytkowania w zakładanym terminie. Środki te zostały prawidłowo ujęte w ewidencji środków trwałych i poprawnie sklasyfikowane, tj. zaliczone do właściwej kategorii środków trwałych, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KST)²⁸.

(akta kontroli: tom I str. 71-75)

W toku kontroli sprawdzono prawidłowość udzielenia i realizacji trzech zamówień publicznych w łącznej kwocie brutto 1905,5 tys. zł (netto 1549,2 tys. zł)²⁹, z tego:

- jednego postępowania przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego (na podstawie art. 132 ustawy Prawo zamówień publicznych) na dostawę systemu tłumaczeń symultanicznych, tj. licencji oprogramowania i sprzętu w pełni kompatybilnych z posiadanymi przez Kancelarię Sejmu systemami Dicentis i Integrus, w kwocie 1587 tys. zł (netto 1290,2 tys. zł);
- dwóch zamówień z wyłączeniem stosowania upzp z uwagi na ich wartość (art. 2 ust. 1 pkt 1 upzp), w trybie zapytania ofertowego, na:
  - ✓ kompleksowy remont pomieszczenia nr 14 w budynku „L” przy ulicy Maszyńskiego 3 w związku z przejściem tego lokalu przez Biuro Administracyjne i koniecznością przystosowania go do potrzeb pomieszczenia biurowego dla czterech stanowisk pracy w kwocie 159,1 tys. zł (netto 129,4 tys. zł);
  - ✓ zakup opraw oświetlenia zewnętrznego typu LED według określonych parametrów technicznych i rodzaju w kwocie 159,4 tys. zł (netto 129,6 tys. zł).

W ocenie NIK, działania kontrolowanej jednostki były zgodne z przepisami upzp, aktami wykonawczymi do upzp, ustawą o finansach publicznych (art. 44 i 46) oraz

²⁷ System losowania transakcji z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do ich wartości.

²⁸ Dz. U. poz. 1864.

²⁹ W 2023 r. na realizację tych zadań został poniesiony wydatek w kwocie brutto 1901 tys. zł (1587 tys. zł, 154,6 tys. zł, 159,4 tys. zł).

regulacjami wewnętrznymi³⁰ w zakresie planowania, przygotowania, przeprowadzenia postępowania, udzielenia, jak i realizacji zamówienia. Prawidłowo stosowano zasadę zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców, przejrzystości i proporcjonalności. Realizacja zamówień (pod kątem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy) była zgodna z treścią zawartych umów. Poniesione wydatki z tytułu wykonania zamówień były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań jednostki.

Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w roku 2023, o którym mowa w art. 82 upzp, sporządzono i przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych 22 lutego 2024 r.

(akta kontroli: tom II str. 121-371)

Realizacja zadań nadzorczych

Szef Kancelarii Sejmu, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 02, w tym nad wykonaniem planu w układzie zadaniowym przy pomocy dyrektorów komórek organizacyjnych, Głównego Księgowego Budżetu i Audytora wewnętrznego, w sposób i na zasadach określonych w uregulowaniach wewnętrznych tworzących system kontroli zarządczej Kancelarii Sejmu. Szef Kancelarii Sejmu dokonywał oceny realizacji budżetu i skuteczności funkcjonowania procedur na podstawie sporządzonych przez Biuro Finansowe sprawozdań budżetowych (w tym w układzie zadaniowym), sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz informacji o stopniu wykonania planu wydatków i realizacji dochodów budżetowych (za pierwsze półrocze, trzy kwartały 2023 r. oraz według stanu na 15 listopada 2023 r.), a także sporządzonych przez Biuro Inwestycyjno-Techniczne kwartalnych sprawozdań z realizacji planu oraz umów zawartych w wyniku przeprowadzenia postępowania o zamówienie publiczne.

(akta kontroli: tom I str. 76-131)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- Komendant Straży Marszałkowskiej nie przygotował zadania *Modernizacja systemów automatycznego gaszenia z wymianą środka gaśniczego* do realizacji w 2023 r., to znaczy nie zaktualizował projektu wykonawczego oraz nie uzyskał stosownych pozwoleń wymaganych przepisami prawa w dniu złożenia wniosku o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, co skutkowało jego niezrealizowaniem.
- Dyrektor OI podjął zbyt późno (16 października 2023 r.) działania w celu uruchomienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na jedno zadanie (*Zakup oprogramowania*), co spowodowało, że zostało ono zrealizowane zaledwie w 2%.
- Szef Kancelarii Sejmu, pomimo dysponowania w dniach 20 października 2023 r. oraz 22 listopada 2023 r. informacjami o wystąpieniu okoliczności uzasadniających dokonanie blokady w kwocie 6103 tys. zł oraz 22 061 tys. zł, nie podjął w tym zakresie decyzji; zablokowanie środków (21 508 tys. zł) nastąpiło 19 grudnia 2023 r., tj. pod koniec roku budżetowego, co mogło uniemożliwić wykorzystanie tych środków przez Ministra Finansów do finansowania innych celów.

³⁰ Zarządzenie nr 23 Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie udzielania przez Kancelarię Sejmu zamówień publicznych o wartości równej lub przekraczającej kwotę 130 000 złotych, ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem nr 36 z dnia 3 listopada 2023 r., oraz zarządzenie nr 50 Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie udzielania przez Kancelarię Sejmu zamówień publicznych o mniejszej wartości, ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem nr 37 z dnia 21 grudnia 2022 r.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

W wyniku kontroli 5% wydatków zrealizowanych w części 02 – Kancelaria Sejmu stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. W skontrolowanych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego nie stwierdzono naruszenia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych oraz uregulowań wewnętrznych.

Niemniej jednak wydatki majątkowe zostały zrealizowane w kwotach istotnie niższych od planowanych (32,5%), a decyzja o blokowaniu planowanych wydatków została podjęta przez Szefa Kancelarii Sejmu z nieuzasadnioną zwłoką pod koniec roku budżetowego, a nie bezpośrednio po otrzymaniu informacji, że wydatek nie będzie realizowany.

OBSZAR**3. Sprawozdawczość**

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 02 – Kancelaria Sejmu:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli: tom I str. 132-179)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe.

Zostały one sporządzone na podstawie danych z ewidencji księgowej, terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

OBSZAR**V. Wnioski**

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia następujące wnioski:

1. Zapewnienie sprawniejszej organizacji przygotowania i realizacji zadań finansowanych w ramach wydatków majątkowych oraz rozważenie poprawy procesu ich planowania.

2. Podejmowanie decyzji o blokowaniu środków niezwłocznie po powstaniu okoliczności uzasadniających ich podjęcie, z uwzględnieniem wszelkich możliwych starań, aby data podjęcia blokady umożliwiała wykorzystanie środków przez Ministra Finansów.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³¹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 10 kwietnia 2024 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś

/podpisano elektronicznie/

---

³¹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.